

Urząd Statystyczny w Olsztynie
Statistical Office in Olsztyn

Informacje i opracowania
statystyczne
*Statistical information and
elaborations*

**LUDNOŚĆ, RUCH NATURALNY I MIGRACJE
W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM W 2015 R.**

*POPULATION, VITAL STATISTICS AND MIGRATION
IN WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP IN 2015*

OLSZTYN 2016

Zespół redakcyjny:

Editorial board:

Przewodniczący
President

Janusz Pappelbon

Redaktor główny
Editor-in-chief

Elżbieta Lorek

Członkowie
Members

Monika Borawska, Jacek Grzelak,
Eliza Panfiłow

Sekretarz
Secretary

Agnieszka Wobolewicz

Redakcja merytoryczna
Essential editing
Warmińsko-Mazurski Ośrodek
Badań Regionalnych
Warmińsko-Mazurski
Centre for Regional Surveys

Alina Hoczyk, Alicja Żebiałowicz

Skład komputerowy i grafika
Type setting and graphic

Marcin Błaszczyk, Ludwika Koniarz

ISBN 978-83-63285-39-5

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła
When publishing Statistical Office data please indicate source

URZĄD STATYSTYCZNY W OLSZTYNIE
10-959 Olsztyn ul. Kościuszki 78/82
tel. 89 524-36-66; fax 89 524-36-67
<http://olsztyn.stat.gov.pl>
e-mail: SekretariatUSOls@stat.gov.pl

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Olsztynie przekazuje Państwu kolejne wydanie publikacji *Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie warmińsko-mazurskim*. W opracowaniu zaprezentowano sytuację demograficzną województwa w 2015 r.

Publikacja składa się z trzech części. W pierwszej części – w uwagach metodycznych zamieszczono definicje podstawowych pojęć stosowanych w statystyce ludności. W drugiej opisano sytuację demograficzną województwa w 2015 roku. Wybrane dane pokazano w retrospekcji od 2000 roku, a także w odniesieniu do kraju i pozostałych regionów Polski. Zjawiska i procesy ludnościowe zilustrowano wykresami i mapami. W części tabelarycznej zamieszczono tablice przeglądowe zawierające ważniejsze informacje demograficzne o województwie warmińsko-mazurskim i innych regionach kraju oraz tablice szczegółowe o ludności, ruchu naturalnym i migracjach w układzie podregionów, powiatów i gmin.

Mam nadzieję, iż niniejsza publikacja będzie przydatnym źródłem wiedzy o zjawiskach i procesach demograficznych zachodzących w województwie warmińsko-mazurskim.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Marek Morze

Olsztyn, lipiec 2016 r.

PREFACE

*The Statistical Office in Olsztyn presents the next edition of the publication **Population, vital statistics and migration in warmińsko-mazurskie voivodship**. It describes demographic situation of the voivodship in 2015.*

The elaboration consists of three parts. In the first one, in methodological notes there are definitions of basic terms used in the population statistics. The second part describes demographic situation in the voivodship in 2015. Selected data are shown in the retrospection since 2000, and also in relations to the country and other regions of Poland. Population phenomena and processes are illustrated by graphs and maps. In the table part there are review tables containing the more important demographic information about warmińsko-mazurskie voivodship and other regions of the country as well as detailed tables describing population, vital statistics and migration in subregions, powiats and gminas.

I hope that this publication will be an useful source of knowledge about demographic occurrences and processes in warmińsko-mazurskie voivodship.

Director
of the Statistical Office in Olsztyn

Marek Morze

Olsztyn, July 2016

SPIS TREŚCI**CONTENTS**

		Str. <i>Page</i>
PRZEDMOWA	PREFACE	3
UWAGI METODYCZNE	METHODOLOGICAL NOTES	13
WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA	RESULTS OF SURVEYS – SYNTHESIS	15
Stan i struktura ludności	<i>Size and structure of population</i> ..	15
Małżeństwa i rozwody	<i>Marriages and divorces</i>	20
Urodzenia, płodność i dzietność ...	<i>Births and fertility</i>	25
Umieralność i trwanie życia	<i>Mortality and life expectancy</i>	30
Ruch wędrowniczy ludności	<i>Migration of population</i>	34
WYKRESY	GRAPHS	
Przyrost naturalny i saldo migracji stałej w latach 2000–2015	<i>Natural increase and net migration for permanent residence in years 2000–2015</i> ...	16
Ludność według płci i wieku w 2015 r.	<i>Population by sex and age in 2015</i>	17
Odsetek dzieci i osób starszych w populacji ogółem w latach 2000–2015	<i>Percentage of children and older persons in total number of population in years 2000–2015</i> .	18
Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w latach 2000–2015	<i>Structure of population by economic age groups in years 2000–2015</i>	19
Liczba zawartych małżeństw na 1000 mieszkańców w województwie i w Polsce w latach 2000–2015	<i>Number of marriages per 1000 of residents in the voivodship and in Poland in years 2000–2015</i>	21
Nowożeńcy według wieku w 2015 r.	<i>Bidegrooms and brides by age in 2015 r.</i>	22
Rozwody na 1000 zawartych małżeństw w województwie i w Polsce w latach 2000–2015 ..	<i>Divorces per 1000 of contracted marriages in the voivodship and in Poland in years 2000–2015</i> ..	23
Struktura osób rozwiedzionych według wieku w momencie zawierania małżeństwa w 2015 r.	<i>Structure of divorced people by age at the moment of the marriage in 2015</i>	24

Struktura rozwodów według okresu trwania małżeństwa w 2015 r.	<i>Structure of divorces by period of marriage lasting in 2015</i>	24
Struktura rozwodów według liczby małoletnich dzieci (poniżej 18 lat)	<i>Structure of divorces by underage children (under 18 years)</i>	25
Urodzenia żywe w latach 2000–2015	<i>Live births in years 2000–2015</i>	25
Urodzenia żywe na 1000 ludności w województwie i w Polsce w latach 2000–2015	<i>Live births per 1000 of population in the voivodship and in Poland in years 2000–2015</i>	26
Liczba kobiet w wieku rozrodczym według pięcioletnich grup wieku	<i>Number of women in the reproductive age by five-years group</i>	27
Urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku rozrodczym według pięcioletnich grup wieku	<i>Live births per 1000 women by five-years age groups</i>	28
Urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku rozrodczym w latach 2000–2015	<i>Live births per 1000 women in the reproductive age in years 2000–2015</i>	28
Współczynnik dzietności w latach 2000–2015	<i>Fertility rate in years 2000–2015 .</i>	29
Struktura urodzeń żywych według poziomu wykształcenia matki	<i>Structure of live births by education level of mother</i>	29
Zgony według głównych przyczyn	<i>Deaths by main groups of causes</i>	30
Zgony spowodowane chorobami układu krążenia według płci i grup wieku w 2014 r.	<i>Deaths caused by diseases of the circulatory system by sex and age groups in 2014</i>	31
Zgony spowodowane nowotworami według płci i grup wieku w 2014 r.	<i>Deaths caused by neoplasms by sex and age groups in 2014</i>	32
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych w województwie i w Polsce w latach 2000–2015	<i>Infant deaths per 1000 live births in the voivodship and in Poland in years 2000–2015</i>	33
Przeciętne trwanie życia mężczyzn i kobiet w latach 2000–2015	<i>Life expectancy of men and women in years 2000–2015</i>	34

Migracje międzywojewódzkie i zagraniczne na pobyt stały w latach 2000–2015	<i>Migration among voivodships and international migration for permanent residence in years 2000–2015</i>	34
Saldo migracji stałej w przeliczeniu na 1000 ludności w latach 2000–2015	<i>Net migration for permanent residence per 1000 of population in years 2000–2015</i>	35
Migracje międzywojewódzkie na pobyt stały w latach 2000–2015	<i>Migration among voivodships for permanent residence in years 2000–2015</i>	36
Migracje międzywojewódzkie na pobyt stały w 2015 r.	<i>Migration among voivodships for permanent residence in 2015</i>	36
Migracje zagraniczne na pobyt stały w latach 2000–2014	<i>International migration for permanent residence in years 2000–2014</i>	38
 MAPY	 MAPS	
Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców w województwach w 2015 r.	<i>Change in the population number per 1000 residents in voivodships in 2015</i>	15
Zmiana liczby ludności w gminach w latach 2000–2015	<i>Change in the population number in gminas in years 2000–2015</i>	16
Liczba kobiet na 100 mężczyzn w gminach w 2015 r.	<i>Number of females per 100 males in gminas in 2015</i>	18
Udział dzieci w wieku 0–14 lat w liczbie ludności ogółem w gminach w 2015 r.	<i>Share of children aged 0–14 years in total number of population in gminas in 2015</i>	19
Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminach w 2015 r.	<i>Number of persons at non-working age per 100 persons at working age in gminas in 2015 ..</i>	20
Rozwody na 1000 zawartych małżeństw według województw w 2015 r.	<i>Divorces per 1000 marriages contracted by voivodships in 2015</i>	23
Urodzenia żywe na 1000 ludności w województwach w 2015 r.	<i>Live births per 1000 of population by voivodships in 2015</i>	26
Urodzenia żywe na 1000 ludności w gminach w 2015 r.	<i>Live births per 1000 of population in gminas in 2015</i>	27

		Str. <u>Page</u>
Zgony na 1000 ludności w województwach w 2015 r.	<i>Deaths per 1000 of population in voivodships in 2015</i>	30
Zgony spowodowane chorobami układu krążenia na 100 tys. ludności w 2014 r.	<i>Deaths caused by diseases of the circulatory system per 100 thous. of population in 2014</i>	31
Zgony spowodowane nowotworami na 100 tys. ludności w 2014 r.	<i>Deaths caused by neoplasms per 100 thous. of population in 2014</i>	32
Saldo migracji stałej na 1000 ludności według województw w 2015 r.	<i>Net migration for permanent residence per 1000 of population by voivodships in 2015</i>	35
Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności w gminach w 2015 r.	<i>Net migration of international residence per 1000 of population in gminas in 2015</i>	37
TABLICE STATYSTYCZNE	STATISTICAL TABLES	
Wybrane dane o stanie, ruchu naturalnym i migracjach ludności w warmińsko- -mazurskim	<i>Selected data on the size, vital statistics and migration of population in warmińsko- -mazurskie voivodship</i>	I
Mierniki charakteryzujące sytuację demograficzną województw w 2015 r.	<i>Demographic situation of voivodships in 2015</i>	II
STAN I STRUKTURA LUDNOŚCI	SIZE AND STRUCTURE OF POPULATION	
Ludność na podstawie bilansów ...	<i>Population based on estimates</i>	1
Ludność według płci i wieku w 2015 r.	<i>Population by sex and age in 2015</i>	2
Ludność według grup wieku w 2015 r.	<i>Population by age groups in 2015 .</i>	3
Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn według wieku	<i>Number of females per 100 of males by age</i>	4
Ludność według płci i miejsca zamieszkania w podregionach i powiatach w 2015 r.	<i>Population by sex and place of residence in subregions and powiats in 2015</i>	5

Ludność według grup wieku w podregionach, powiatach i gminach w 2015 r.	<i>Population by age groups in subregions, powiats and gminas in 2015</i>	6
Ludność według ekonomicznych grup wieku w podregionach, powiatach i gminach w 2015 r. ..	<i>Population by economic age groups in subregions, powiats and gminas in 2015</i>	7
RUCH NATURALNY LUDNOŚCI	VITAL STATISTICS OF POPULATION	
Małżeństwa	Marriages	
Małżeństwa zawarte i rozwiązane	<i>Marriages contracted and dissolved</i>	1(8)
Nowożeńcy w 2015 r. według wieku i miejsca zamieszkania	<i>Bridegrooms and brides by age and place of residence in 2015 ...</i>	2(9)
Małżeństwa zawarte w 2015 r. według wieku nowożeńców	<i>Marriages contracted in 2015 by age of bridegrooms and brides ...</i>	3(10)
Nowożeńcy w 2015 r. według wieku i stanu cywilnego	<i>Bridegrooms and brides by age and marital status in 2015</i>	4(11)
Małżeństwa zawarte w 2015 r. według poziomu wykształcenia nowożeńców	<i>Marriages contracted in 2015 by education level of bridegrooms and brides</i>	5(12)
Małżeństwa zawarte w 2015 r. według miejsca zamieszkania w podregionach i powiatach	<i>Marriages contracted in 2015 by place of residence in subregions and powiats</i>	6(13)
Rozwody i separacje	Divorces and separations	
Rozwody	<i>Divorces</i>	1(14)
Rozwody w 2015 r. według wieku małżonków w momencie orzeczenia rozwodu	<i>Divorces by age of spouses at the moment of divorce confirmation in 2015</i>	2(15)
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie	<i>Divorces by number of underage children</i>	3(16)
Małoletnie dzieci według wieku pozostające z małżeństw rozwiedzionych w 2015 r.	<i>Underage children by age from marriages divorced in 2015</i>	4(17)
Rozwody w 2015 r. według poziomu wykształcenia małżonków	<i>Divorces by education level of spouses in 2015</i>	5(18)
Separacje orzeczone według liczby małoletnich dzieci	<i>Separations by number of underage children</i>	6(19)

Dzieci z separowanych w 2015 r. małżeństw pozostające na utrzymaniu	<i>Maintained children in marriages separated in 2015</i>	7(20)
Separacje orzeczone w 2015 r. według poziomu wykształcenia małżonków	<i>Separations by education level of spouses in 2015</i>	8(21)
Rozwody i separacje orzeczone prawomocnie w 2015 r. w podregionach i powiatach	<i>Divorces and separations approved by law in subregions and powiats in 2015</i>	9(22)
Urodzenia	<i>Births</i>	
Urodzenia żywe	<i>Live births</i>	1(23)
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności	<i>Female fertility and reproduction rates of population</i>	2(24)
Urodzenia żywe w 2015 r. według wagi noworodka przy urodzeniu	<i>Live births by weight of infant at birth in 2015</i>	3(25)
Urodzenia żywe w 2015 r. według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki	<i>Live births by birth order and age of mother in 2015</i>	4(26)
Urodzenia żywe w 2015 r. według miesięcy i dni tygodnia	<i>Live births by months and day of the week in 2015</i>	5(27)
Urodzenia żywe w 2015 r. według kolejności urodzenia dziecka i poziomu wykształcenia matki ..	<i>Live births by birth order and education level of mother in 2015</i>	6(28)
Urodzenia żywe w 2015 r. według wieku matki i okresu trwania ciąży	<i>Live births by age of mother and period of gestation in 2015</i>	7(29)
Urodzenia żywe w 2015 r. według wagi noworodka przy urodzeniu oraz okresu trwania ciąży	<i>Live births by weight of infant at birth and period of gestation in 2015</i>	8(30)
Urodzenia żywe w 2015 r. z porodów wielorakich według płci noworodka i wieku matki ..	<i>Live births from multiple deliveries by sex of infant and age of mother in 2015</i>	9(31)
Urodzenia żywe w 2015 r. według płci i miejsca zamieszkania w podregionach i powiatach	<i>Live births by sex and place of residence in subregions and powiats in 2015</i>	10(32)
Zgony	<i>Deaths</i>	
Zgony według płci	<i>Deaths by sex</i>	1(33)
Zgony w 2015 r. według płci, miejsca zamieszkania oraz grup wieku	<i>Deaths by sex, place of residence and age groups in 2015</i>	2(34)

Zgony osób w wieku 15 lat i więcej w 2015 r. według płci, stanu cywilnego oraz grup wieku zmarłych	<i>Deaths of population at the age of 15 years and over by sex, marital status and age of deceased in 2015</i>	3(35)
Zgony osób w wieku 13 lat i więcej w 2015 r. według wieku i poziomu wykształcenia	<i>Deaths of population at the age of 13 years and over by age and education level in 2015</i>	4(36)
Zgony niemowląt w 2015 r. według płci, miejsca zamieszkania i wieku	<i>Infant deaths by sex, place of residence and age in 2015</i>	5(37)
Zgony niemowląt w 2015 r. według okresu trwania ciąży, wieku matki i płci zmarłych dzieci	<i>Infant deaths by mother's gestation period, age of mother and sex of death infants in 2015</i>	6(38)
Zgony w 2014 r. według wieku i przyczyn	<i>Deaths by age and causes in 2014</i>	7(39)
Zgony niemowląt w 2014 r. według wieku i przyczyn zgonów	<i>Infant deaths by age and cause of death in 2014</i>	8(40)
Zgony w 2015 r. według grup wieku w podregionach i powiatach	<i>Deaths by age groups in subregions and powiats in 2015</i>	9(41)
Ruch naturalny ludności w podregionach, powiatach i gminach w 2015 r.	<i>Vital statistics of population in subregions, powiats and gminas in 2015</i>	10(42)
Przeciętne dalsze trwanie życia	<i>Life expectancy</i>	11(43)
MIGRACJE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY	<i>MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE</i>	
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności	<i>Internal and international migration of population</i>	1(44)
Migracje wewnętrzne ludności w 2015 r. według płci i wieku migrantów	<i>Internal migration of population by sex and age of migrants in 2015</i>	2(45)
Migracje wewnętrzne ludności w 2015 r. według stanu cywilnego prawnego i płci migrantów	<i>Internal migration of population by legal marital status and sex of migrants in 2015</i>	3(46)
Migracje wewnętrzne ludności w 2015 r. w podregionach i powiatach	<i>Internal migration of population in subregions and powiats in 2015</i>	4(47)
Migracje wewnętrzne ludności w 2015 r. w podregionach, powiatach i gminach	<i>Internal migration of population in subregions, powiats and gminas in 2015</i>	5(48)

W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści, tablice.
English version: preface, contents, tables.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

EXPLANATION OF SYMBOLS

- Kreska /-/ - zjawisko nie wystąpiło.
 magnitude zero.
- Znak /x/ - wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
 not applicable.
- „W tym” - oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
„Of which” *indicates that not all elements of the sum are given.*

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

MAJOR ABBREVIATIONS

- tys. = tysiąc
thous. thousand
- p. proc. = punkt procentowy
 percentage point

UWAGI METODYCZNE

Prezentowane dane dotyczące **ludności** podaje się według krajowej definicji zamieszkania i dotyczą liczby osób w danej gminie, tj. osób zameldowanych na pobyt stały i osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. — ponad 2 miesiące).

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzypisowych sporządza się **metodą bilansową**, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie.

Bazą wyjściową bilansów ludności dla lat 2000–2009 były wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, natomiast dla lat 2010–2015 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Przez **ludność w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się **ludność w wieku mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i niemobilnym, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez **ludność w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się **ludność w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Dane o **ruchu naturalnym** ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka,
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej,
- małżeństwa – według miejsca zameldowania męża przed ślubem, a jeśli mąż mieszkał na stałe za granicą – według miejsca zameldowania żony w Polsce przed zawarciem związku małżeńskiego,
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo.

Współczynnik dzietności oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat), przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu częściowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie.

Współczynnik reprodukcji brutto przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę, przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotliwością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności).

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Niemowlęta są to dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Migracje ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą miejsca zamieszkania (pobytu stałego lub czasowego) połączone z przekroczeniem granicy jednostki administracyjnej podziału terytorialnego kraju (migracje wewnętrzne) lub granicy państwa (migracje zagraniczne).

Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono, jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI. Do 2009 r. była to ludność zameldowana na pobyt stały, a od 2010 r. ludność zamieszkała.

Szczegółowe wyjaśnienia metodyczne dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki znajdują się w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” GUS.

Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników – z tytułu zaokrągleń – mogą nieznacznie różnić się od podanych wielkości „ogółem”.

WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA

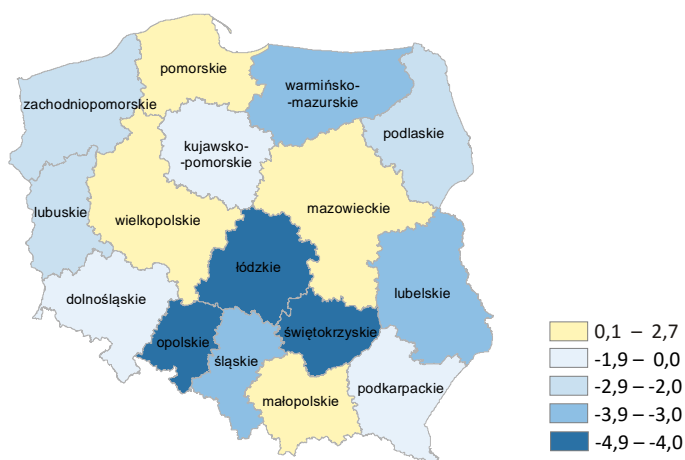
Stan i struktura ludności¹

Ludność województwa warmińsko-mazurskiego w końcu 2015 r. liczyła 1 439,7 tys. osób. Mieszkańcy regionu stanowili 3,7% populacji kraju. Pod względem liczebności ludności województwo znajdowało się na 12 miejscu w Polsce.

Populacja województwa zmniejsza się od 2011 r., po notowanym w latach 2008–2010 wzroście. W okresie pięciu ostatnich lat ubyło łącznie 14,1 tys. osób. Roczne ubytki ludności w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców kształtowały się na poziomie od 8 osób w 2011 r. do 30 osób w 2015 r.

W 2015 r. w dwunastu województwach obserwowano zmniejszenie liczby mieszkańców, a w czterech wzrost. Warmińsko-mazurskie było województwem o wysokim ubytku ludności (na 1000 mieszkańców). Przyrost ludności stwierdzono w mazowieckim, pomorskim, małopolskim i wielkopolskim.

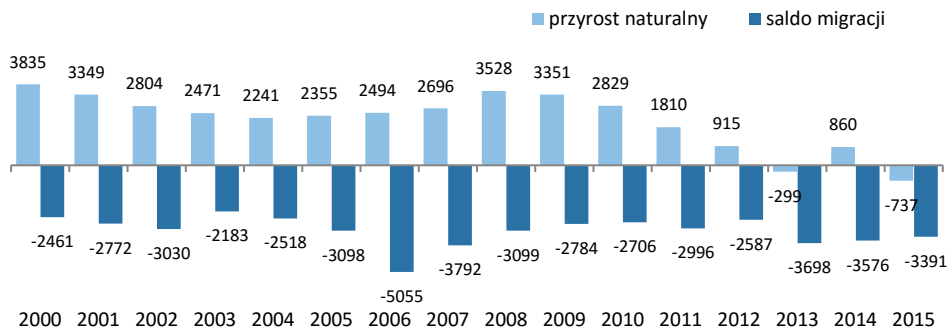
**Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców
w województwach w 2015 r.**

Liczba ludności województwa jest kształtowana przez przyrost naturalny (różnica między liczbą urodzeń i zgonów) oraz saldo migracji (różnica między napływem i odpływem ludności w ruchu migracyjnym). Spadek liczby mieszkańców obserwowany od 2011 r. był spowodowany ubytkiem migracyjnym ludności województwa, a w latach 2013 i 2015 również ujemnym przyrostem naturalnym.

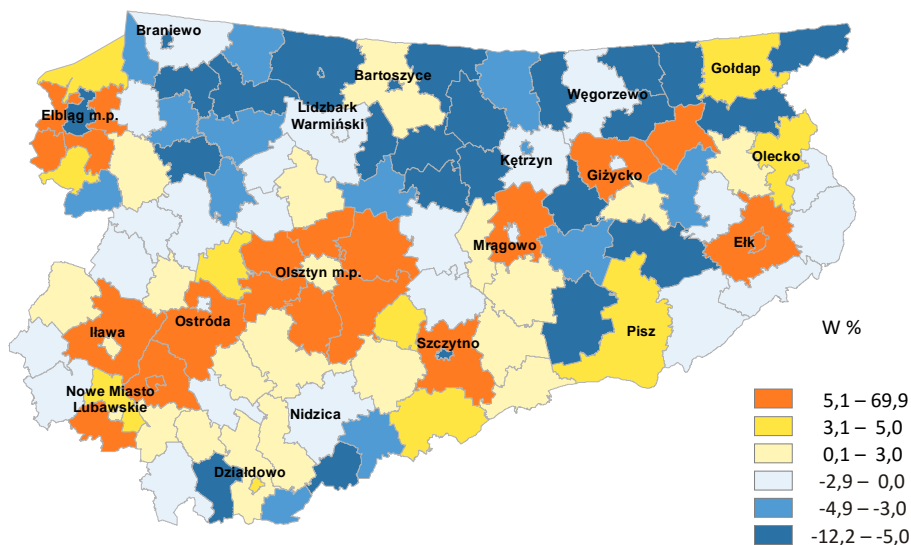
¹ W bilansie ludności za 2015 r. przyjęto dane o migracjach zagranicznych na pobyt stały z 2014 r.

Przyrost naturalny i saldo migracji stałej w latach 2000–2015

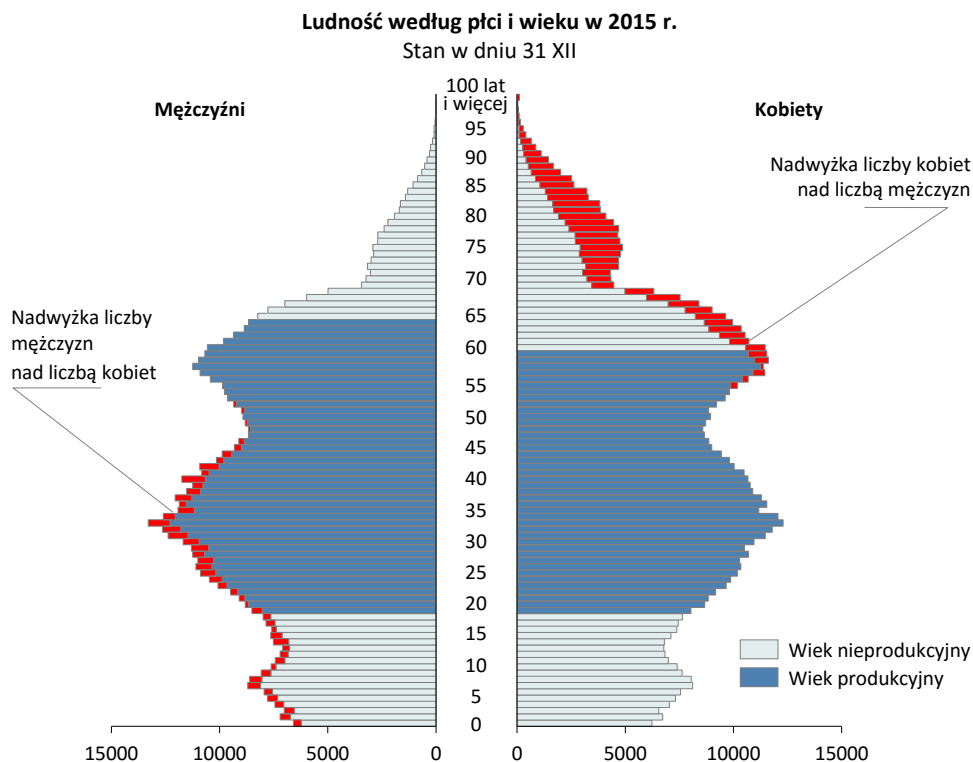

Przebieg procesów urodzeń, zgonów oraz migracji doprowadził do zróżnicowanych terytorialnie zmian w liczbie mieszkańców. Wzrost liczby ludności w latach 2000–2015 zaobserwowano w 51 spośród 116 gmin regionu. W grupie tej znalazły się gminy położone w pobliżu Olsztyna i większych miast województwa. Największy przyrost ludności notowano w gminach powiatu olsztyńskiego – w Stawigudzie (o 69,9%), Jonkowie (o 45,4%) i Dywitach (o 45,0%). W większości gmin położonych w północnej części województwa stwierdzono ubytek ludności, największy w Górowie Iławeckim (o 12,2%) oraz gminie Reszel (o 11,5%) i Srokowo (o 9,9%).

Zmiana liczby ludności w gminach w latach 2000–2015

Przemieszczenia ludności spowodowały zwiększenie ludności wiejskiej kosztem ludności miast. W latach 2000–2015 odsetek ludności w miastach zmniejszył się z 60,3% do 59,1%.

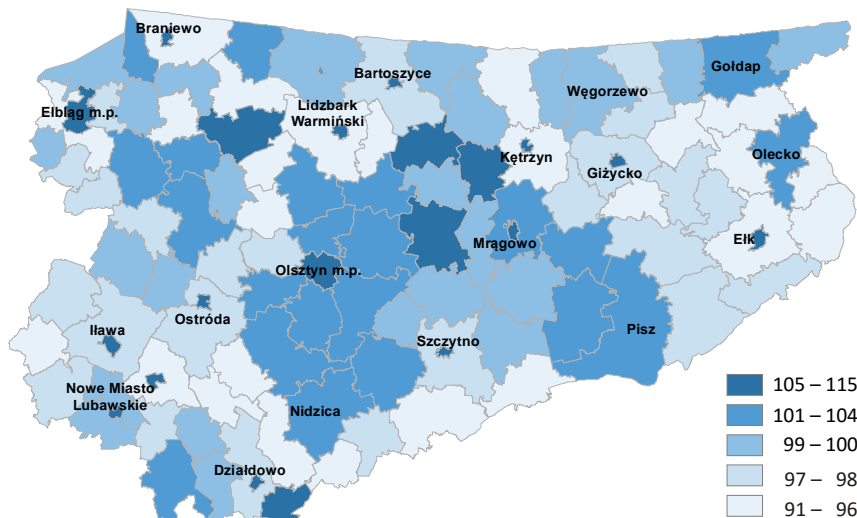
Strukturę ludności według płci określa współczynnik feminizacji, wyrażający liczbę kobiet przypadających na 100 mężczyzn. Liczebną przewagę kobiet obserwowano zarówno w województwie, jak i w kraju. W 2015 r. na 100 mężczyzn przypadały 104 kobiety w województwie i 107 w kraju.

Współczynnik feminizacji wykazuje znaczne zróżnicowanie między obszarami miejskimi i wiejskimi. W miastach województwa na 100 mężczyzn przypadało 110 kobiet, natomiast na wsi 97. W kraju współczynnik ten wyniósł 111 w miastach i 101 na wsi. Warmińsko-mazurskie było jednym z sześciu województw o przewadze liczebnej mężczyzn na wsi. Obszary wiejskie pozostałych województw charakteryzowały się równowagą płci, albo większym udziałem kobiet.

Wartość współczynnika feminizacji zmienia się wraz z wiekiem ludności. Większa liczba urodzeń chłopców niż dziewcząt powoduje, że w młodszych grupach wieku współczynnik feminizacji jest mniejszy od 100. W 2015 r. nadwyżka liczby mężczyzn nad liczbą kobiet utrzymywała się w grupie ludności w wieku 0–41 lat w miastach i 0–64 lata na wsi. Nadumieralność mężczyzn spowodowała, że w starszych grupach wieku więcej było kobiet.

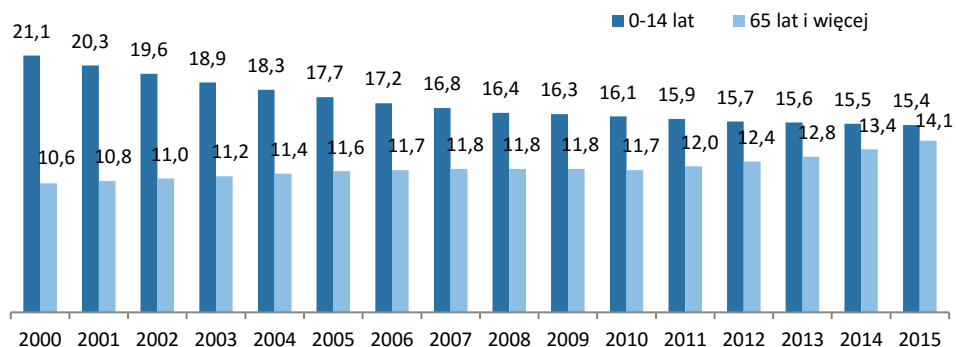
Wśród ludności w wieku 80 lat i więcej na 100 mężczyzn przypadają 243 kobiety w miastach i 262 na wsi.

Liczba kobiet na 100 mężczyzn w gminach w 2015 r.

Podział ludności według wieku biologicznego wyodrębnia trzy grupy wieku: 0–14 (dzieci), 15–64 (ludność dorosła) oraz 65 lat i więcej (ludzie starsi). Analiza struktury ludności według takiego podziału umożliwia m.in. określenie stopnia zaawansowania starości demograficznej społeczeństwa.

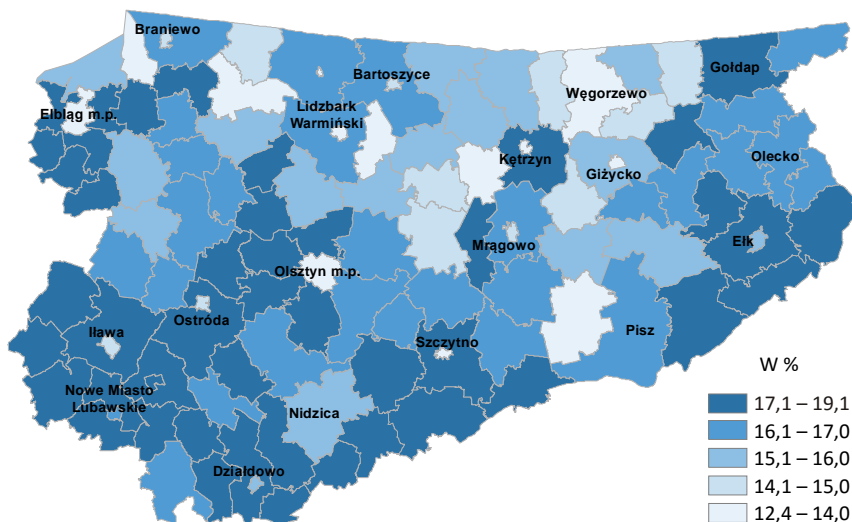
Odsetek dzieci i osób starszych w populacji ogółem w latach 2000–2015
w %

W województwie warmińsko-mazurskim obserwuje się systematyczny spadek odsetka dzieci (0–14 lat), a wzrost odsetka osób starszych w wieku 65 lat i więcej. Udział dzieci w populacji ogółem obniżył się z 21,1% w 2000 r. do 15,4% w 2015 r., a udział osób starszych wzrósł z 10,6% w 2000 r. do 14,1% w 2015 r.

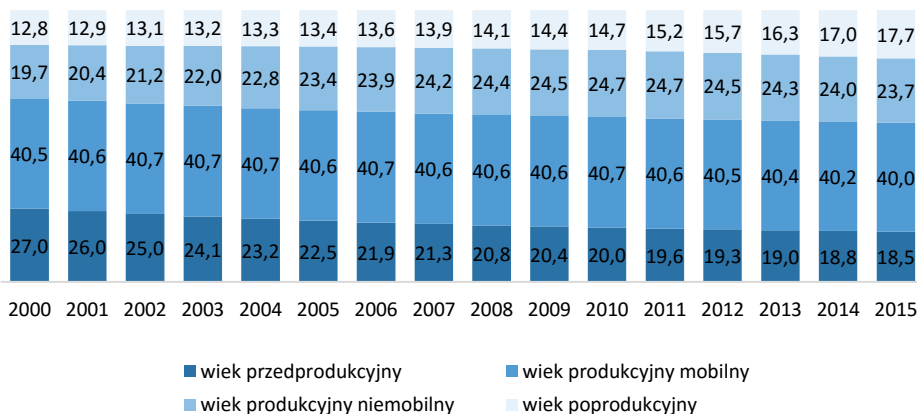
Pomimo obserwowanego procesu starzenia się społeczeństwa, województwo warmińsko-mazurskie było regionem o najniższym w Polsce udziale osób starszych w ogólnej liczbie ludności. W 2015 r. odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wyniósł w województwie 14,1%, podczas gdy w kraju 15,8%.

Udział dzieci w wieku 0–14 lat w liczbie ludności ogółem w gminach w 2015 r.

W strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku wyróżnia się wiek: przedprodukcyjny (0–17 lat), produkcyjny (18–59 lat kobiety, 18–64 lata mężczyźni) i poprodukcyjny (60 lat i więcej kobiety, 65 lat i więcej mężczyźni). W zbiorowości osób w wieku produkcyjnym stosuje się dodatkowy podział na wiek mobilny (18–44 lata) i niemobilny (45–59 lat kobiety i 45–64 lata mężczyźni).

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w latach 2000–2015
w %

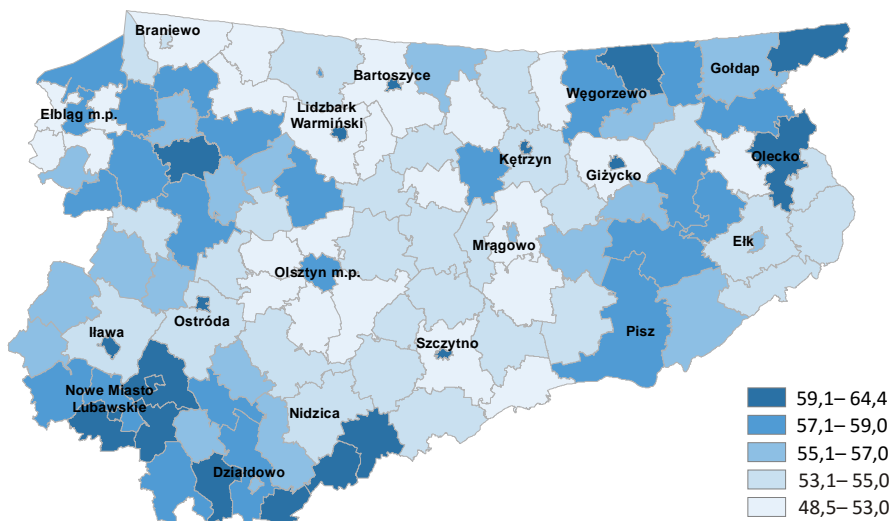
Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym systematycznie zmniejszała się i w 2015 r. wyniosła 266,9 tys. osób. Udział tej grupy ludności w populacji ogółem zmniejszył się znacznie z 27,0% w 2000 r. do 18,5% w 2015 r.

Grupę wieku, ściśle związaną z aktywnością zawodową, tworzą osoby w wieku produkcyjnym. Liczba osób w tej grupie wieku wzrosła w latach 2000–2010 z 859,6 tys. do 950,7 tys. osób, a od 2011 r. zmniejszała się i w 2015 r. ukształtowała się na poziomie 917,4 tys. osób. Odsetek osób w wieku produkcyjnym wzrósł z 60,2% w 2000 r. do 63,7% w 2015 r., przy czym grupa wieku mobilnego pozostała prawie bez zmian, a zmieniała się liczba ludności w wieku produkcyjnym niemobilnym.

Trzecią grupę wieku wyodrębnioną na podstawie kryteriów ekonomicznych stanowi ludność w wieku poprodukcyjnym (emerytalnym). Liczebność populacji w wieku emerytalnym, w stosunku do 2000 r., zwiększyła się o 40,2% i w 2015 r. wyniosła 255,3 tys. osób. Odsetek osób w tej grupie wieku wzrósł z 12,8% w 2000 r. do 17,7% w 2015 r.

Warmińsko-mazurskie należy do grupy województw o stosunkowo wysokim odsetku ludzi młodych w wieku przedprodukcyjnym. Wyższym współczynnikiem charakteryzowały się województwa: pomorskie, wielkopolskie, małopolskie, mazowieckie i podkarpackie. Z kolei udział osób w wieku poprodukcyjnym był w województwie najniższy w kraju.

**Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym
na 100 osób w wieku produkcyjnym w gminach w 2015 r.**

Współczynnik obciążenia demograficznego określa liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym. W wyniku zmian w ekonomicznych grupach wieku współczynnik ten systematycznie zmniejszał się w latach 2000–2010, a w latach 2011–2015 rósł. W 2000 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 66 osób w wieku nieprodukcyjnym, w 2010 r. – 53, a w 2015 r. – 57.

Warmińsko-mazurskie w porównaniu do pozostałych regionów kraju charakteryzowało się w 2015 r. niskim współczynnikiem obciążenia demograficznego. Niższą wartość miernika odnotowano tylko w województwie opolskim.

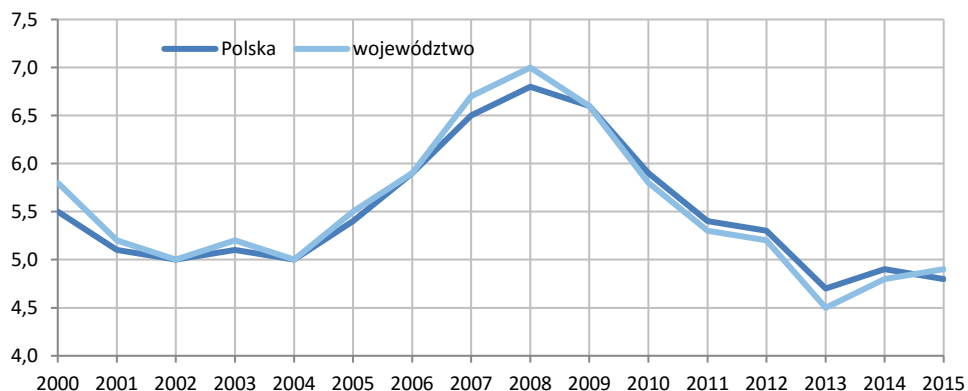
Zmiany dotyczyły również relacji osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. W wyniku malejącej liczby urodzeń, liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym zmniejszyła się w województwie z 45 w 2000 r. do 29 w 2015 r. Wyższą wartością współczynnika charakteryzowały się województwa o wyższej liczbie urodzeń (pomorskie, wielkopolskie, małopolskie i mazowieckie).

Małżeństwa i rozwody

Liczba zawieranych związków małżeńskich, wiek nowożeńców i trwałość związków małżeńskich zmieniają się zarówno w województwie, jak i w kraju. Młodzi ludzie odwołują się do czasu decyzyjnego o zawarciu małżeństwa, obserwuje się spadek liczby zawieranych związków małżeńskich, a wzrost liczby rozwodów.

Przez pięć kolejnych lat, w latach 2009–2013 obserwowano w województwie spadek liczby zawieranych małżeństw. Wzrost ich liczby odnotowano w 2014 r., a w 2015 r. kolejny spadek. W 2015 r. zawarto w województwie 6,9 tys. małżeństw – o 31,0% mniej niż w 2008 r.

Liczba zawartych małżeństw na 1000 mieszkańców
w województwie i w Polsce w latach 2000–2015

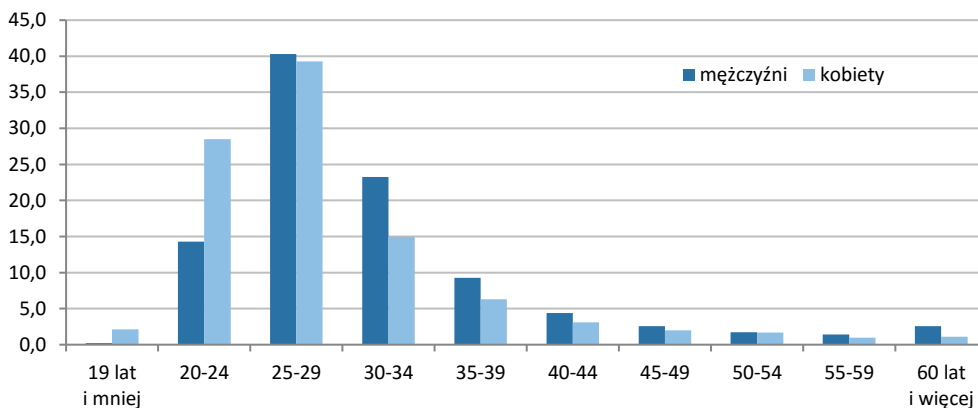
Współczynnik małżeństw (liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności) zmniejszył się w latach 2008–2013 z 7,0‰ do 4,5‰, w 2014 r. wzrósł do 4,8‰ i w 2015 r. pozostał na poziomie sprzed roku. Częstość zawierania związków małżeńskich w województwie i w Polsce była podobna.

W strukturze zawieranych w województwie małżeństw przeważały w 2000 r. związki wyznaniowe, a ich odsetek wyniósł 70,4%. W kolejnych latach udział związków wyznaniowych w ogólnej liczbie zawieranych małżeństw zmniejszał się na rzecz związków cywilnych i w 2015 r. wyniósł 58,2%. Podobna tendencja miała miejsce w Polsce.

Wśród nowo zawartych związków dominowały małżeństwa pierwsze. Związki zawarte przez kawalerów i panny stanowiły 79,9% ogółu małżeństw. Na wsi udział małżeństw pierwszych był większy i wyniósł 83,3%, wobec 77,4% w miastach.

Na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat obserwowano zmiany w strukturze nowożeńców według wieku, świadczące o opóźnieniu wieku zawierania małżeństwa. Mała liczba związków małżeńskich zawieranych przez osoby z młodszych grup wieku. Wśród kobiet i mężczyzn wstępujących w związek małżeński w 2000 r. najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 20–24 lata, a w 2015 r. osoby w wieku 25–29 lat.

Nowożeńcy według wieku w 2015 r.
w %

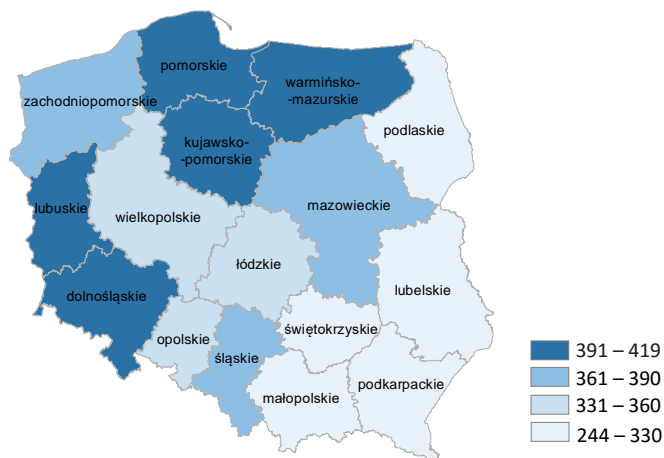

Miernikiem charakteryzującym wiek osób zawierających związek małżeński jest mediana wieku (wiek środkowy). W ciągu dwunastu lat (2003–2015) mediana wieku nowożeńców wzrosła o ponad trzy lata. W 2015 r. wiek środkowy mężczyzn wstępujących w związek małżeński wyniósł 29,3 lat, a kobiet 27,1 lat.

W 2015 r. rozwiodło się w województwie 2,7 tys. małżeństw, czyli o 48,8% par więcej niż w 2000 r. i o 2,2% więcej w porównaniu do 2014 r. Współczynnik rozwodów, wyrażony liczbą rozwodów w przeliczeniu na 1000 zawartych małżeństw był w 2015 r. 1,8-krotnie wyższy niż w 2000 r.

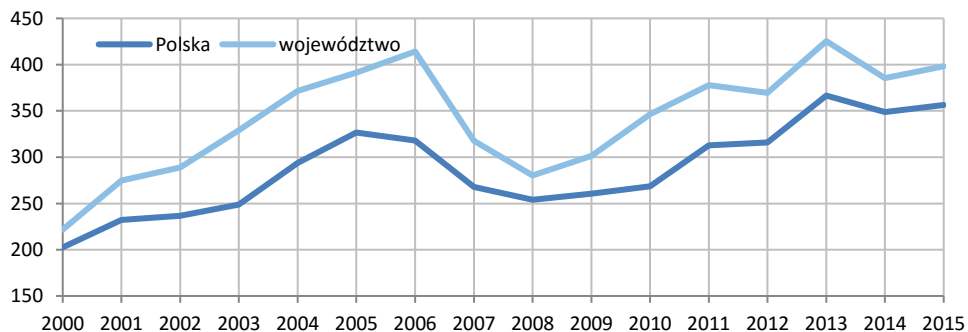
Warmińsko-mazurskie na tle kraju i pozostałych województw charakteryzowało się niską trwałością małżeństw. Na 1000 nowych związków małżeńskich, zawartych w województwie w 2015 r., przypadło 398 rozwodów, w kraju mniej – 356. Wyższy współczynnik odnotowano w trzech województwach: dolnośląskim, lubuskim i pomorskim.

Rozwody na 1000 zawartych małżeństw według województw w 2015 r.

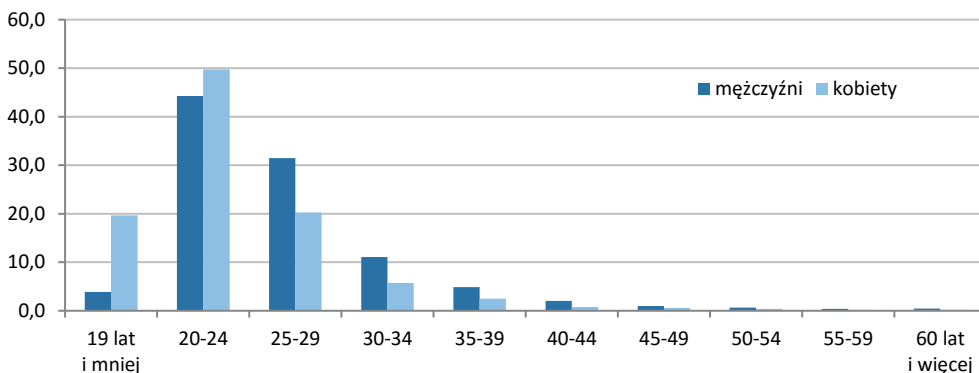
Rozpad związków małżeńskich dotyczył w większym stopniu mieszkańców miast. Liczba rozwodów w przeliczeniu na 1000 nowych małżeństw była w 2015 r. znacznie większa w miastach niż na wsi (473 i 295).

Rozwody na 1000 zawartych małżeństw w województwie i w Polsce w latach 2000–2015

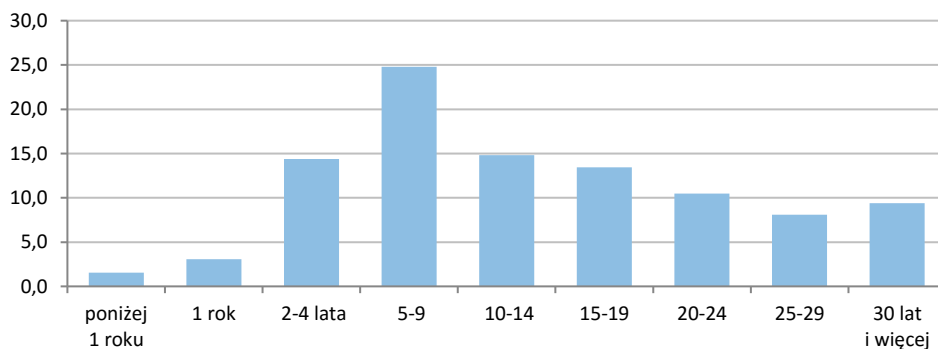
Analiza struktury osób rozwiedzionych według wieku w momencie zawarcia małżeństwa wykazała, że mniej stabilne są związki zawarte przez osoby młode. Największy udział wśród rozwodzących się miały osoby, które wstąpiły w związek małżeński przed 25 rokiem życia. Osoby należące do tej grupy wieku w 2015 r. stanowiły 69,4% rozwodzących się kobiet i 48,1% rozwodzących się mężczyzn.

**Struktura osób rozwiedzionych według wieku
w momencie zawierania małżeństwa w 2015 r.**
w %

Obserwacja struktury rozwodów według czasu trwania małżeństwa pokazała, że w okresie od piątego do dziewiątego roku małżeństwa ryzyko rozpadu było największe (24,8% wszystkich rozwodów), a następnie wraz ze wzrostem długości stażu małżeńskiego zmniejszało się.

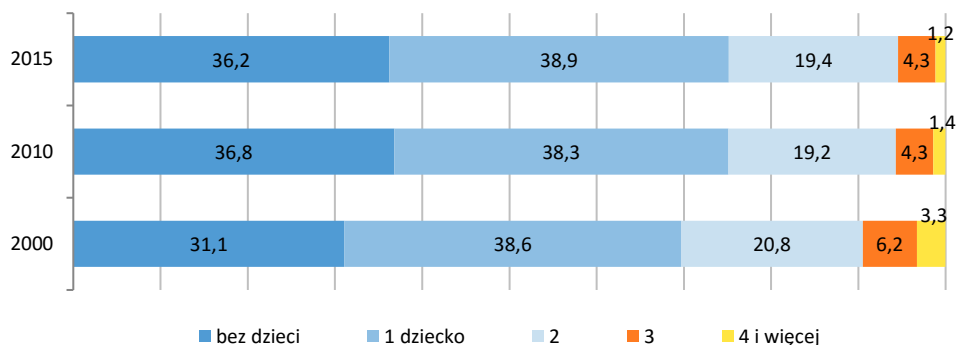
Struktura rozwodów według okresu trwania małżeństwa w 2015 r.
w %

Wśród małżonków wnoszących pozew o rozwód przeważały kobiety. Na 100 pozwów wniesionych do sądów w 2015 r. kobiety skierowały 70. Najczęściej podawanymi przyczynami rozwodu była niezgodność charakterów, niedochowanie wierności małżeńskiej i nadużywanie alkoholu.

W 2015 r. w zbiorowości rozwiedzionych par 63,8% stanowiły małżeństwa z małoletnimi dziećmi (0–17 lat). Odsetek ten był mniejszy niż w 2000 r., ale też w strukturze ludności ogółem było mniej dzieci.

Struktura rozwodów według liczby małoletnich dzieci (poniżej 18 lat) w %

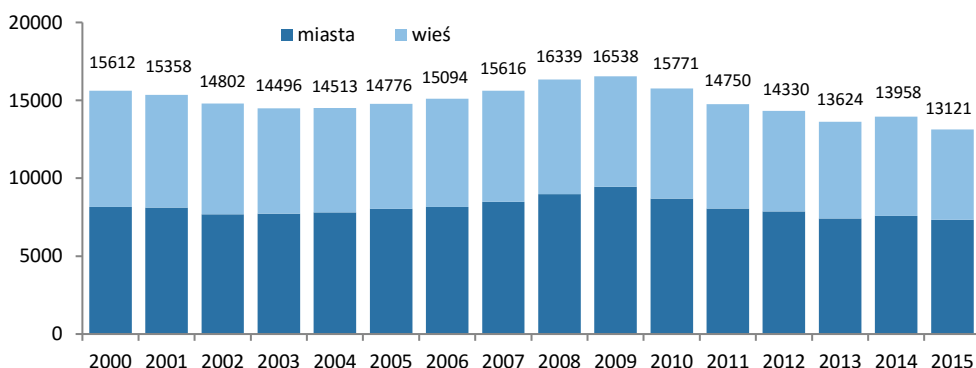

Władzę rodzicielską sądy najczęściej powierzały obojgu rodzicom (49,5%), albo wyłącznie matce (45,0%). Rzadko opiekę nad dziećmi przyznawano ojcu, rodzinie zastępczej, czy placówce wychowawczej.

Urodzenia, płodność i dzietność

Poziom urodzeń jest jednym z ważniejszych czynników kształtujących liczbę i strukturę ludności według wieku. Liczba urodzeń jest uwarunkowana przede wszystkim: liczebnością populacji, zwłaszcza kobiet, strukturą ludności według płci i wieku oraz zachowaniami prokreacyjnymi. Głównymi cechami przemian w zachowaniach prokreacyjnych ludności są: spadek liczby urodzonych dzieci, wzrost wieku matek w chwili urodzenia pierwszego dziecka i średniego wieku macierzyństwa.

Urodzenia żywe w latach 2000–2015

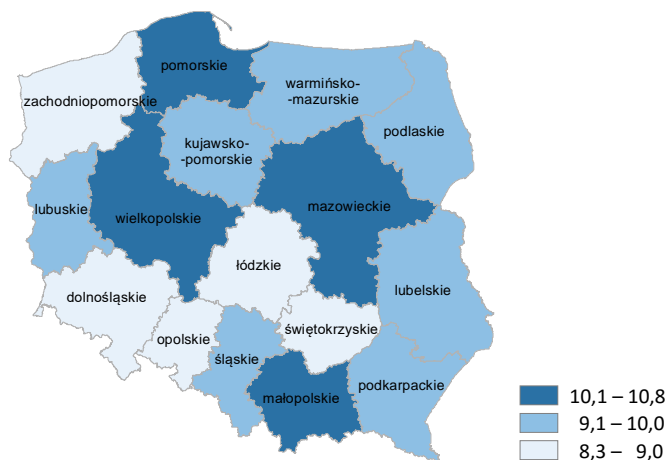

W latach 2000–2015 liczba urodzeń żywych w województwie zmieniała się. Najwyższą ich liczbę odnotowano w 2009 r. – 16,5 tys. Od 2010 r. liczba urodzeń zmniejszała się i w 2013 r. wyniosła 13,6 tys. W 2014 r. nastąpił ich wzrost do 14,0 tys., a w 2015 r. ponowny

spadek do 13,1 tys. Większa liczba urodzeń miała miejsce w miastach i wynikała przede wszystkim z większej liczebności ludności miejskiej niż wiejskiej.

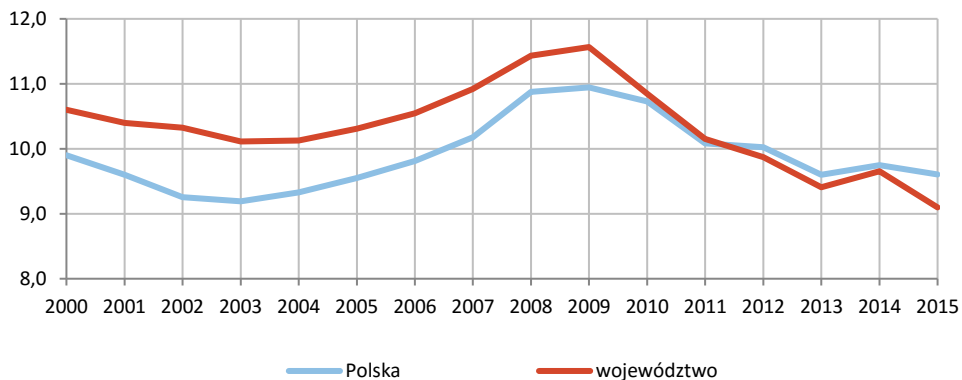
Miernikiem natężenia urodzeń, umożliwiającym porównanie populacji o różnej liczebności, jest współczynnik urodzeń liczony na 1000 mieszkańców. Współczynnik ten w województwie warmińsko-mazurskim w 2015 r. kształtował się na poziomie 9,1%. W pozostałych regionach kraju liczba urodzeń na 1000 ludności mieściła się w przedziale od 8,3 urodzeń w województwie opolskim do 10,8 urodzeń w mazowieckim.

Urodzenia żywe na 1000 ludności w województwach w 2015 r.

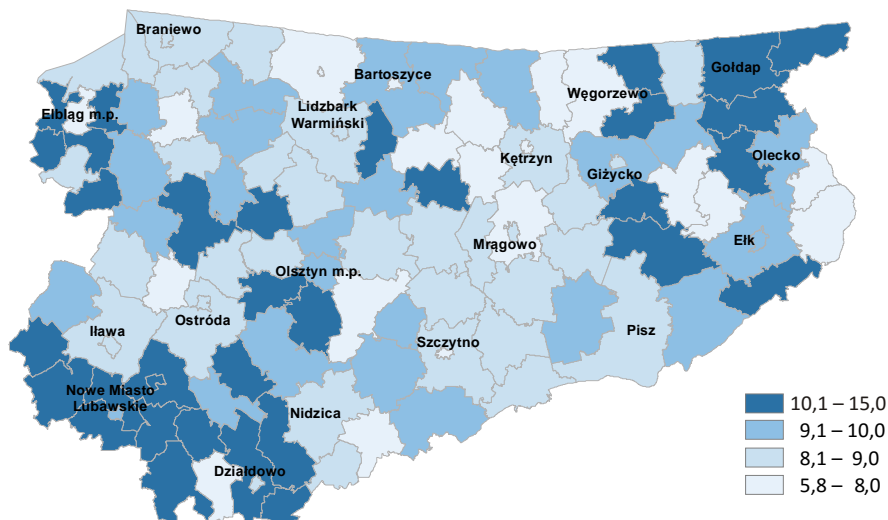
W latach 2000–2015 natężenie urodzeń było wyższe na wsi niż w miastach zarówno w województwie, jak i w kraju. W miastach województwa ukształtowało się w 2015 r. na poziomie 8,6%, natomiast na wsi 9,8%. W Polsce na 1000 ludności przypadało 9,4 urodzeń w miastach i 10,0 na wsi.

Urodzenia żywe na 1000 ludności w województwie i w Polsce w latach 2000–2015

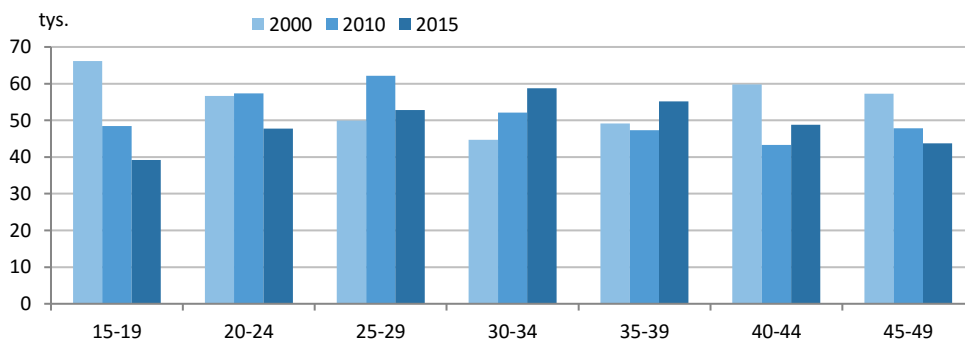
W skali województwa warmińsko-mazurskiego obserwuje się znaczne zróżnicowanie poziomu urodzeń. Najwyższą wartość współczynnika, 10–11 urodzeń na 1000 ludności, stwierdzono w powiecie nowomiejskim, gołdapskim i oleckim, natomiast najniższą 7–8 urodzeń na 1000 ludności, odnotowano w Elblągu, powiecie kętrzyńskim i bartoszczyckim.

Urodzenia żywe na 1000 ludności w gminach w 2015 r.

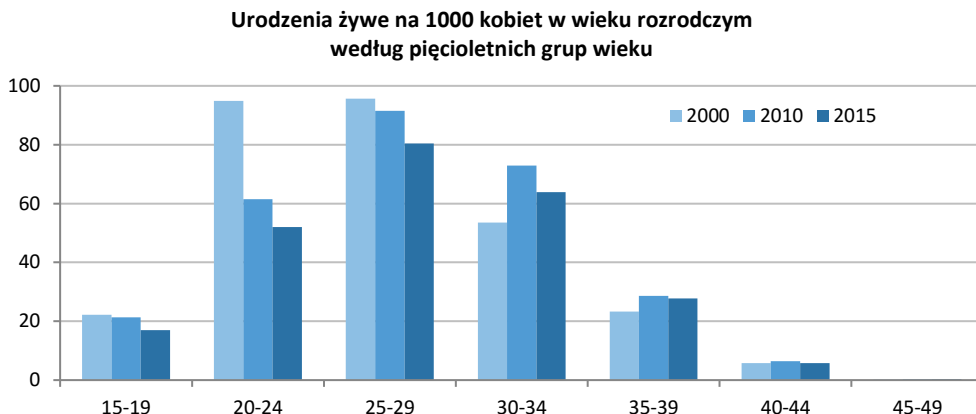
Obserwuje się związek między liczbą urodzeń, a liczbą kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat), przede wszystkim liczbą kobiet w wieku o najwyższej płodności (20–34 lata). Porównanie danych o liczbie urodzeń i liczbie kobiet w wieku 20–34 lata wykazało, że wzrostowi liczby urodzeń towarzyszył wzrost liczby kobiet w tej grupie wieku, z kolei malejącej liczbie urodzeń odpowiadała malejąca liczba kobiet w wieku 20–34 lata.

Liczba kobiet w wieku rozrodczym według pięcioletnich grup wieku

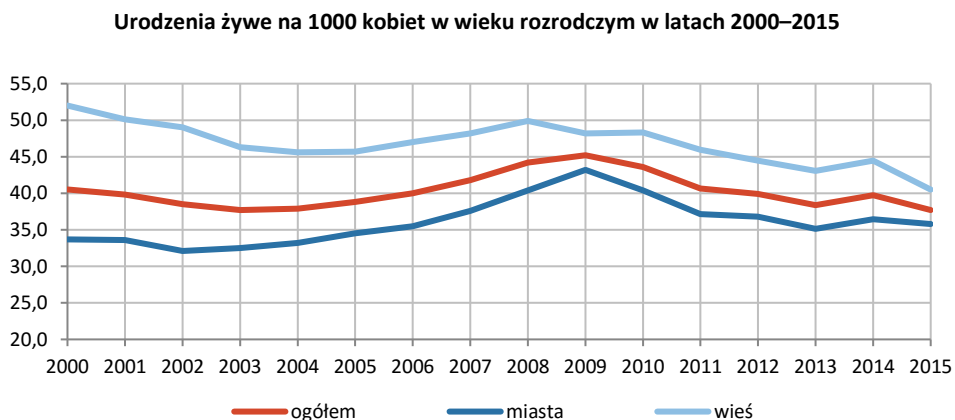
W latach 2000–2015 stwierdzono w województwie spadek płodności kobiet w młodszych rocznikach wieku rozrodczego (15–29 lat), natomiast wzrost w starszych rocznikach (30–39 lat).

Nastąpiło przesunięcie najwyższej płodności kobiet z grup wieku 20–24 i 25–29 lat do grupy wieku 25–29 lat, a także wzrost płodności w grupie wieku 30–34 lata. W konsekwencji tych zmian nastąpiło podwyższenie mediany wieku kobiet rodzących. W ciągu 13 lat (2002–2015) wiek środkowy matek wzrósł z 26,3 lat do 29,0 lat.

Liczba urodzeń żywych na 1000 kobiet w wieku rozrodczym zmieniała się w latach 2000–2015. Najwyższą wartość współczynnika odnotowano w 2009 r. – 45,2 urodzeń. Po 2009 r. liczba urodzeń w przeliczeniu na 1000 kobiet w wieku 15–49 lat systematycznie zmniejszała się i w 2013 r. kształtowała się na poziomie 38,4 urodzeń. W 2014 r. stwierdzono wzrost współczynnika do 39,7 urodzeń, a w 2015 r. kolejny spadek do 37,7 urodzeń.

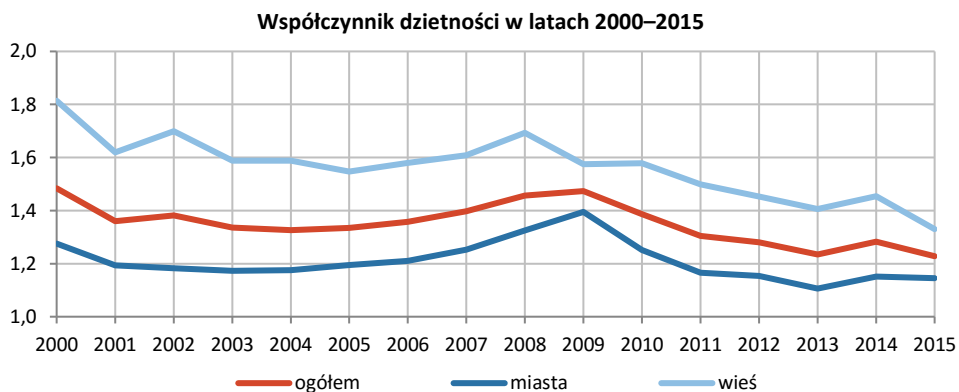
W miastach płodność kobiet była niższa, natomiast na wsi wyższa. Różnica między wartością współczynnika na wsi i w miastach systematycznie zmniejszała się z 18,3 urodzeń w 2000 r. do 4,7 urodzeń w 2015 r.

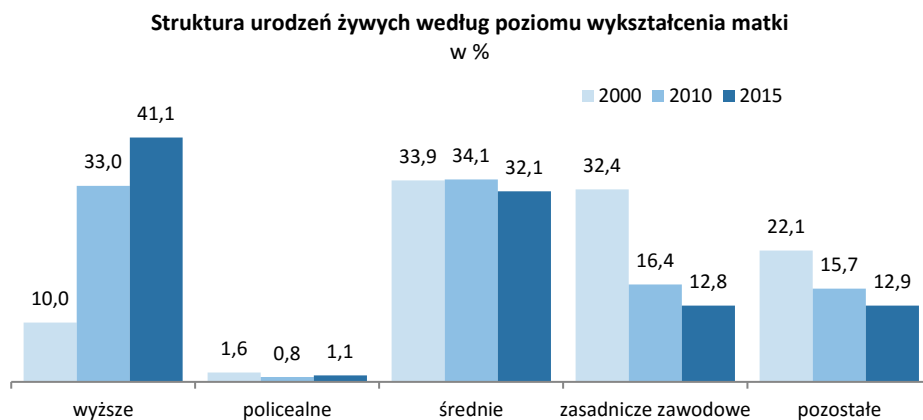
Poziom urodzeń określany przy pomocy współczynnika dzietności pozwala ocenić stopień zastępowalności pokoleń tzn. uzyskać odpowiedź na pytanie, czy żyjące współcześnie generacje zostaną zastąpione przez przyszłe pokolenia. Najkorzystniejszą sytuację

demograficzną określa współczynnik dzietności kształtujący się na poziomie 2,1–2,15, tzn., gdy na 100 kobiet w wieku 15–49 lat przypada średnio 210–215 urodzonych dzieci.

Liczba urodzeń obserwowana od wielu lat w województwie i w Polsce nie gwarantuje stabilnego rozwoju demograficznego – prostej zastępowalności pokoleń. W 2015 r. współczynnik dzietności wyniósł w województwie 1,23 i 1,29 w kraju. Poziom współczynnika na wsi był wyższy niż w miastach zarówno w województwie (1,33 i 1,15), jak i w kraju (1,35 i 1,24).

Zmiany w zachowaniach prokreacyjnych są efektem wyboru, jakiego coraz częściej dokonują ludzie młodzi decydując się najpierw na osiągnięcie określonego poziomu wykształcenia oraz stabilizacji ekonomicznej, a dopiero potem na założenie rodziny oraz jej powiększenie.

W ciągu trzynastu lat (2002–2015) mediana wieku kobiet rodzących pierwsze dziecko wzrosła z 23,6 lat do 26,6 lat. Wśród rodzących pierwsze dziecko, udział kobiet z wyższym wykształceniem zwiększył się ponad dwukrotnie z 16,8% w 2002 r. do 44,6% w 2015 r.

Umieralność i trwanie życia

Roczna liczba zgonów w województwie warmińsko-mazurskim kształtowała się na poziomie od 11,8 tys. w 2000 r. do 13,9 tys. w 2015 r. W tym samym czasie natężenie zgonów, wyrażone liczbą zgonów w przeliczeniu na 1000 ludności, wzrosło z 8,2 do 9,6 zgonów. Przyczyną obserwowanych zmian był wzrost liczebności populacji ludzi starszych.

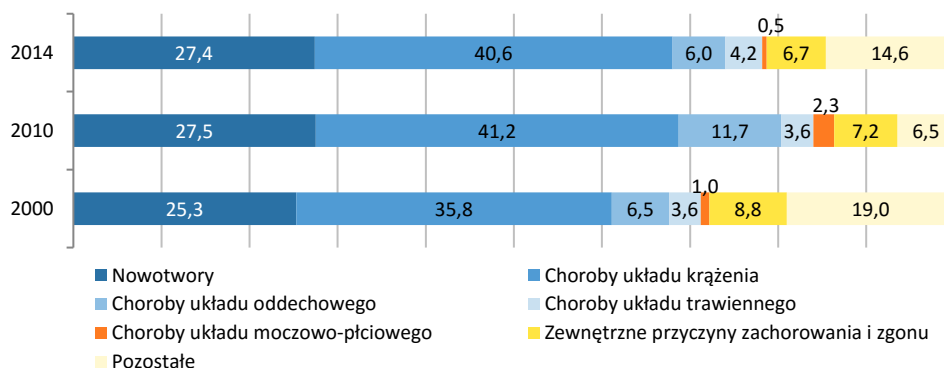
Warmińsko-mazurskie na tle pozostałych regionów Polski charakteryzowało się niską umieralnością. Niższy poziom współczynnika stwierdzono w czterech województwach pomorskim, podkarpackim, małopolskim i wielkopolskim.

Zgony na 1000 ludności w województwach w 2015 r.

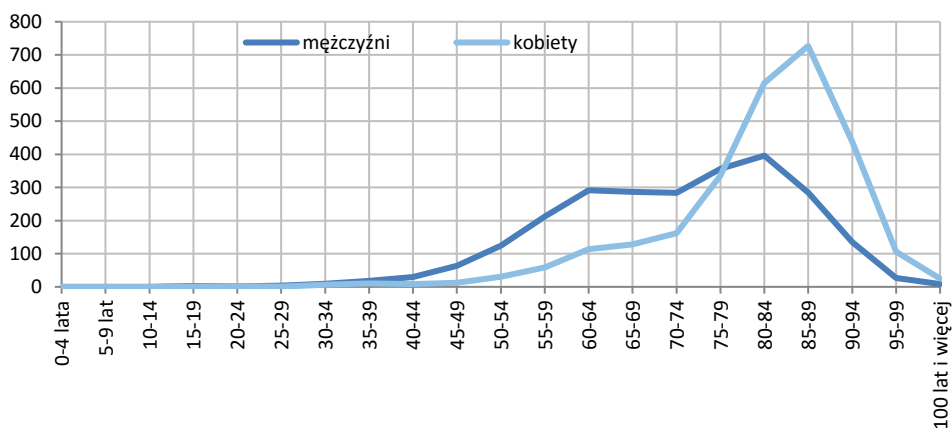
Głównymi przyczynami zgonów zarówno w województwie, jak i w kraju były choroby układu krążenia i nowotwory. Choroby układu krążenia spowodowały w 2014 r. 40,6% zgonów w województwie i 45,1% w kraju. Nowotwory były przyczyną 27,4% zgonów w województwie i 26,6% w kraju.

Zgony według głównych przyczyn w %

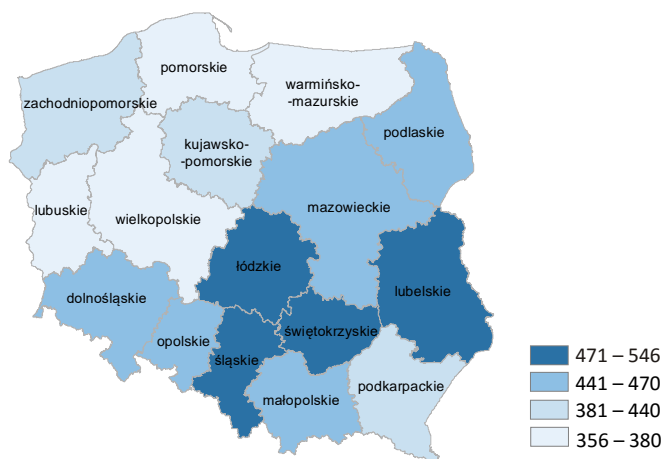
Zgony spowodowane chorobami układu krążenia występowały z mniejszą częstotliwością w populacji mężczyzn niż kobiet (358 i 377 zgonów na 100 tys. osób danej płci). Najwięcej zgonów, będących następstwem tej grupy chorób, stwierdzono wśród mężczyzn w wieku 60–89 lat i kobiet w wieku 75–94 lata. Mężczyźni najczęściej umierali z powodu niewydolności serca (6,4% zgonów mężczyzn), miażdżycy (6,3%), ostrego zawału mięśnia sercowego (4,2%) i przewlekłej choroby niedokrwiennej serca (3,2%), natomiast kobiety z powodu miażdżycy (12,5% zgonów kobiet), niewydolności serca (8,8%), przewlekłej choroby niedokrwiennej serca (3,6%) i ostrego zawału mięśnia sercowego (3,1%).

Zgony spowodowane chorobami układu krążenia według płci i grup wieku w 2014 r.

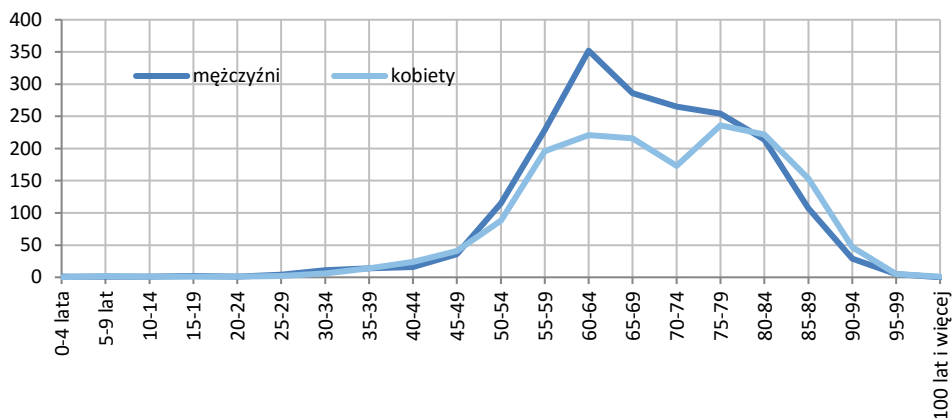
Obserwuje się znaczne regionalne zróżnicowanie umieralności w wyniku chorób układu krążenia. Różnica między najwyższą i najniższą wartością współczynnika dla województwa świętokrzyskiego i wielkopolskiego wyniosła w 2014 r. 190 zgonów na 100 tys. ludności. Warmińsko-mazurskie było w grupie czterech województw o najniższej wartości współczynnika w kraju.

Zgony spowodowane chorobami układu krążenia na 100 tys. ludności w 2014 r.

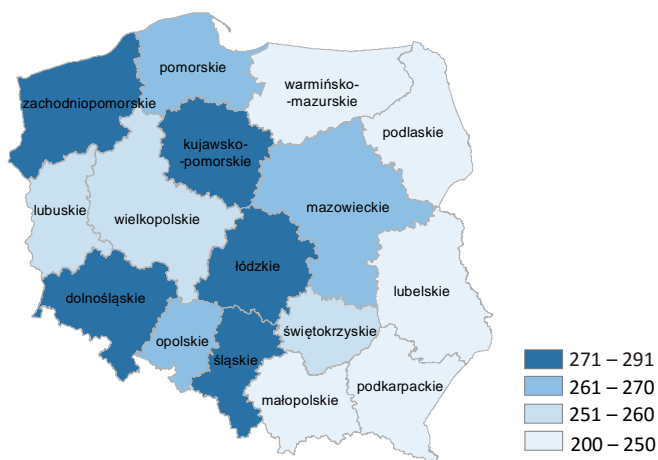
Na nowotwory częściej umierali mężczyźni niż kobiety (275 i 224 zgony na 100 tys. osób danej płci). Większość mężczyzn i kobiet umierających na nowotwory była w wieku 55–84 lata. Wśród mężczyzn najwięcej zgonów spowodował nowotwór złośliwy oskrzela i płuca (9,5% zgonów mężczyzn), nowotwór złośliwy gruczołu krokowego (2,1%), nowotwór złośliwy żołądka (1,8%) i nowotwór złośliwy jelita grubego (1,7%). Kobiety najczęściej umierały z powodu nowotworu złośliwego oskrzela i płuca (5,3% zgonów kobiet), nowotworu złośliwego piersi (2,8%), nowotworu złośliwego jelita grubego (2,1%) i nowotworu złośliwego jajnika (1,6%).

Zgony spowodowane nowotworami według płci i grup wieku w 2014 r.

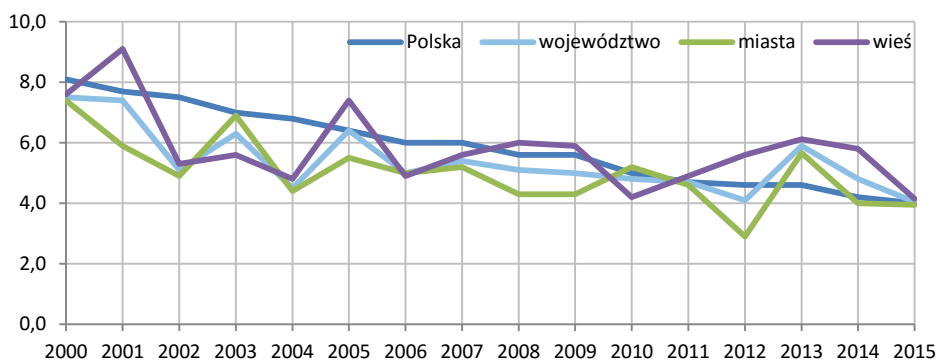
W Polsce występuje znaczne zróżnicowanie wielkości współczynnika zgonów w wyniku chorób nowotworowych. Najwyższą umieralność na nowotwory w 2014 r. stwierdzono w województwie łódzkim, a najniższą w podkarpackim – 291 i 200 zgonów na 100 tys. ludności. Współczynnik dla województwa warmińsko-mazurskiego był jednym z niższych w kraju.

Zgony spowodowane nowotworami na 100 tys. ludności w 2014 r.

W latach 2000–2012 umieralność niemowląt utrzymywała się w województwie na poziomie niższym lub co najwyżej równym wartości średniej w kraju. W kolejnych dwóch latach (2013, 2014) liczba zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych przewyższała przeciętną w kraju. W 2015 r. współczynnik ten kształtował się na podobnym poziomie w województwie i w Polsce – 4,0‰.

Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych w województwie i w Polsce w latach 2000–2015

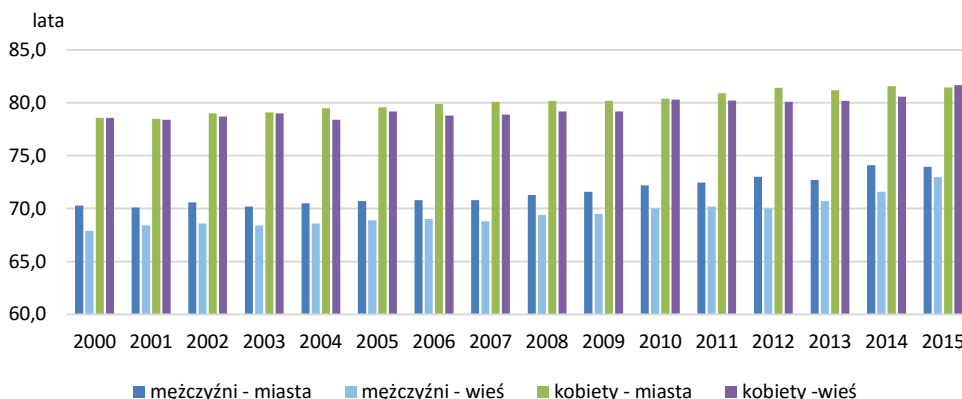
W latach 2000–2015 obserwowano malejący trend umieralności niemowląt. Współczynnik zgonów dzieci w wieku poniżej 1 roku życia zmniejszył się prawie dwukrotnie w województwie i dwukrotnie w kraju.

Większość zgonów niemowląt zdarza się w pierwszym tygodniu, albo w pierwszym miesiącu po porodzie. W województwie z ogólnej liczby zgonów niemowląt prawie połowę (43,4%) stanowiły zgony w pierwszym tygodniu życia, a kolejne 26,4% przed ukończeniem pierwszego miesiąca życia. Najczęstszymi przyczynami zgonów niemowląt w 2014 r. były stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (53,7%) oraz wady rozwojowe wrodzone (26,9%).

W województwie podobnie jak w Polsce obserwuje się zjawisko nadumieralności mężczyzn. Współczynniki zgonów mężczyzn, we wszystkich grupach wieku, były wyższe niż kobiet. Wysoki poziom umieralności mężczyzn przekłada się na wartość parametru, jakim jest przeciętne dalsze trwanie życia. Różnicowana długość życia mężczyzn i kobiet jest następstwem większej umieralności mężczyzn.

Przeciętne trwanie życia w województwie w 2015 r. wyniosło 72,7 lat dla mężczyzn i 81,1 lat dla kobiet. W kraju zarówno mężczyźni, jak i kobiety żyli dłużej – odpowiednio 73,6 lat i 81,6 lat. W ciągu 15 lat (2000–2015) liczba lat trwania życia mężczyzn wzrosła w województwie o 3,5 roku, natomiast kobiet o 2,5 roku.

Przeciętne trwanie życia mężczyzn i kobiet w latach 2000–2015

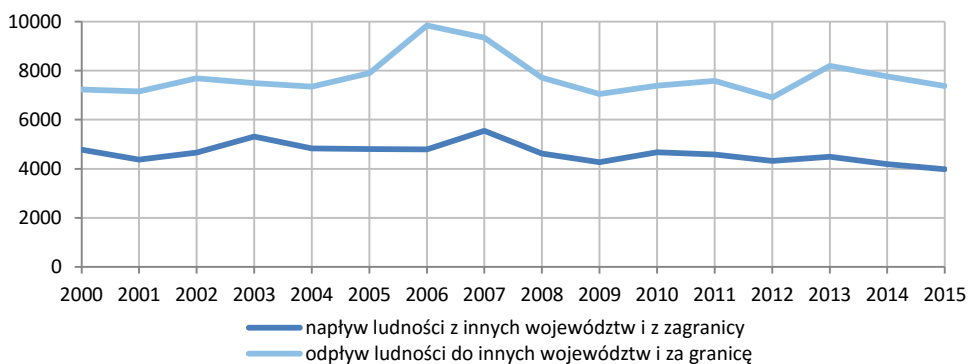

W Polsce występuje znaczne terytorialne zróżnicowanie długości trwania życia. Najkrótszym przeciętnym trwaniem życia mężczyzn charakteryzowało się w 2015 r. województwo łódzkie (71,4 lat), a najdłuższym małopolskie (75,1 lat). Kobiety najkrócej żyły w województwie śląskim (80,3 lat), a najdłużej w podlaskim (82,6 lat).

Ruch wędrowniczy ludności²

Migracje są drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem wpływającym na liczbę ludności, jej strukturę i przestrzenne rozmieszczenie. W województwie warmińsko-mazurskim obserwuje się ubytek migracyjny ludności. Od wielu lat liczba wymeldowań z pobytu stałego przewyższa liczbę nowych zameldowań. Przewagę odpływu ludności nad napływem rejestrowano zarówno w ruchu międzywojewódzkim, jak i zagranicznym.

Migracje międzywojewódzkie i zagraniczne na pobyt stały w latach 2000–2015

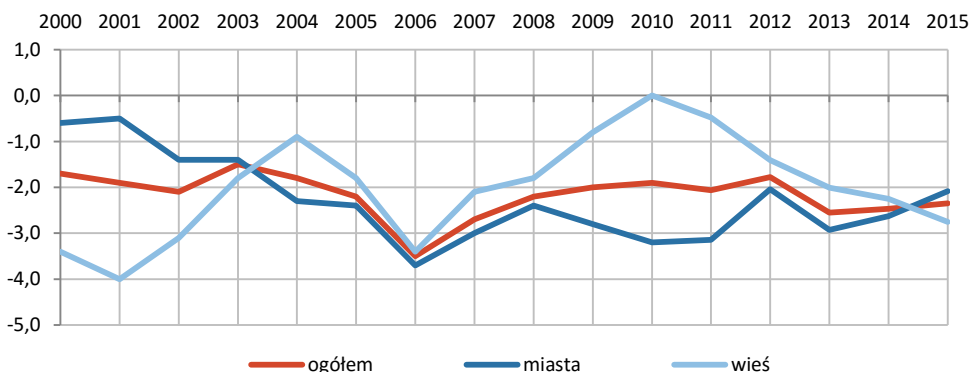

² W przypadku migracji zagranicznych za 2015 r. dane dotyczą 2014 r.

W 2015 r. w wyniku migracji stałych z województwa warmińsko-mazurskiego ubyło 3,4 tys. ludności. Większą różnicę między odpływem i napływem migracyjnym notowano w 2006 i 2007 r., kiedy to w wyniku migracji ubyło odpowiednio 5,1 tys. i 3,8 tys. mieszkańców województwa.

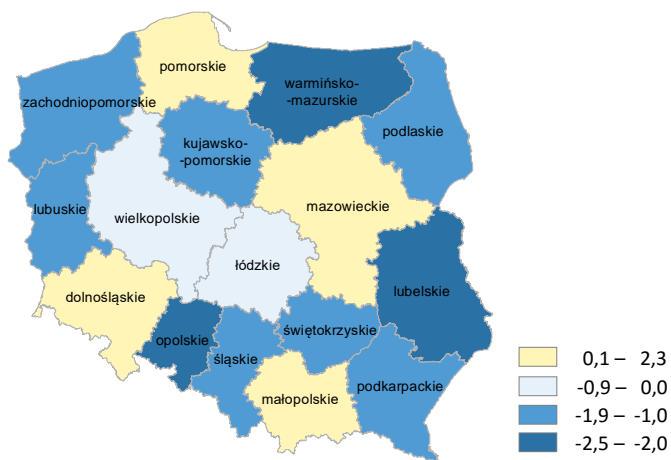
O intensywności odpływu wędrownego ludności mówi saldo migracji stałej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, które w 2015 r. było ujemne i wyniosło -2,4. W latach o największym nasileniu migracji (w 2006 i 2007 r.) było również ujemne i kształtowało się na poziomie odpowiednio -3,5 i -2,7.

Saldo migracji stałej w przeliczeniu na 1000 ludności w latach 2000–2015

Większą liczbą wymeldowań z pobytu stałego niż zameldowań, czyli ujemnym saldem migracji w 2015 r. charakteryzowało się 12 województw. Największy ubytek ludności (w przeliczeniu na 1000 ludności) stwierdzono w lubelskim, opolskim i warmińsko-mazurskim. Dodatnim saldem migracji wyróżniały się cztery województwa: mazowieckie, pomorskie, małopolskie i dolnośląskie.

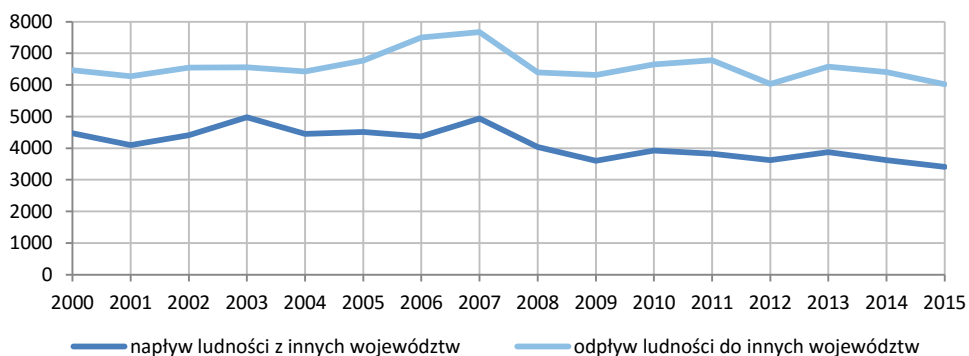
Saldo migracji stałej na 1000 ludności według województw w 2015 r.

Ruch migracyjny wewnątrzwojewódzki odbywający się w obrębie województwa nie powoduje zmian w liczbie mieszkańców regionu, ale decyduje o przestrzennym rozmieszczeniu ludności. Adres zamieszkania w granicach województwa, w latach 2000–2015, zmieniało średnio 12,5 tys. osób rocznie.

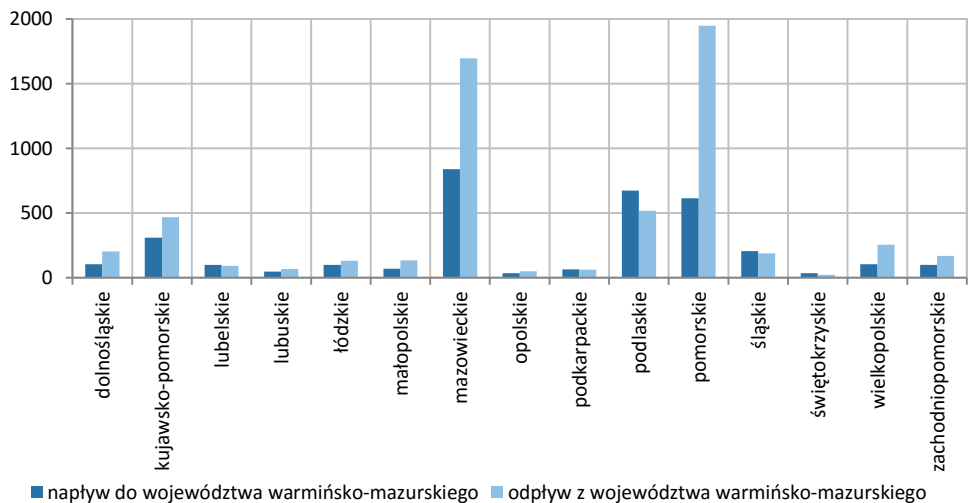
Migracje międzywojewódzkie dotyczą przemieszczeń ludności z województwa do innych województw i odwrotnie. Warmińsko-mazurskie charakteryzuje się większym odpływem ludności do innych województw niż napływem. W 2015 r. w wyniku migracji międzywojewódzkich ubyło 2,6 tys. mieszkańców województwa. W latach wcześniejszych ubytki ludności były zróżnicowane i kształtowały się na poziomie od 1,6 tys. w 2003 roku do 3,1 tys. w 2006 roku.

Migracje międzywojewódzkie na pobyt stały w latach 2000–2015

Mieszkańcy warmińsko-mazurskiego najczęściej migrowali do województwa pomorskiego, mazowieckiego i podlaskiego. Ludność napływowa pochodziła podobnie z sąsiednich województw: mazowieckiego, podlaskiego i pomorskiego.

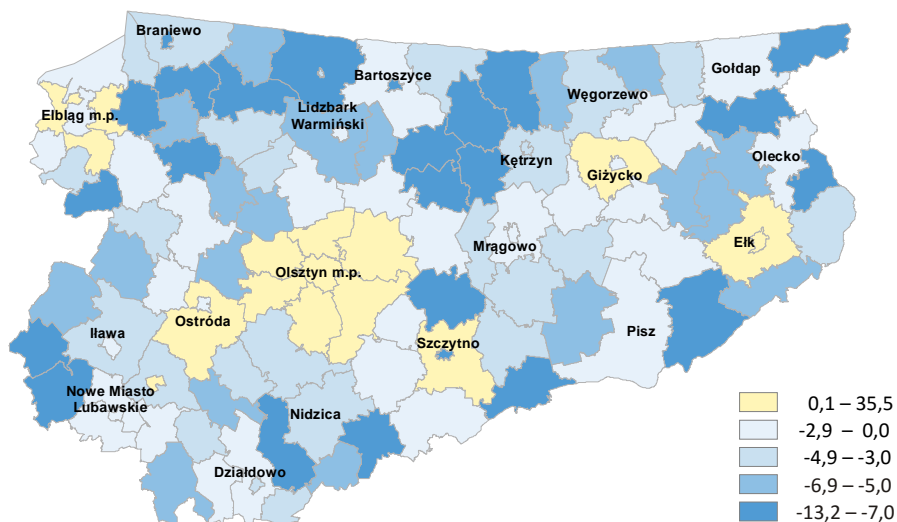
Migracje międzywojewódzkie na pobyt stały w 2015 r.

W migracjach międzywojewódzkich najliczniej uczestniczyli ludzie młodzi. Wśród ludności napływowej osoby w wieku 20–39 lat stanowiły 50,5%, natomiast wśród ludności odpływowej 60,3%. Kobiety przeważały zarówno w grupie osób osiedlających się w województwie, jak i opuszczających województwo, a ich udział wyniósł odpowiednio 51,8% i 55,1%.

W województwie warmińsko-mazurskim obserwowano przestrzenne zróżnicowanie zjawiska migracji wewnętrznych. Większość gmin charakteryzowała się w 2015 r. ujemnym saldem migracji. Przyrost liczby ludności stwierdzono w 15 spośród 116 gmin regionu. Największe, dodatnie saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności odnotowano w gminach położonych w powiecie olsztyńskim – w Stawigudzie, Dywitach i Jonkowie. Z kolei największe ubytki ludności stwierdzono w gminie Pieniężno i Płoskinia w powiecie braniewskim oraz gminie Janowo w powiecie nidzickim.

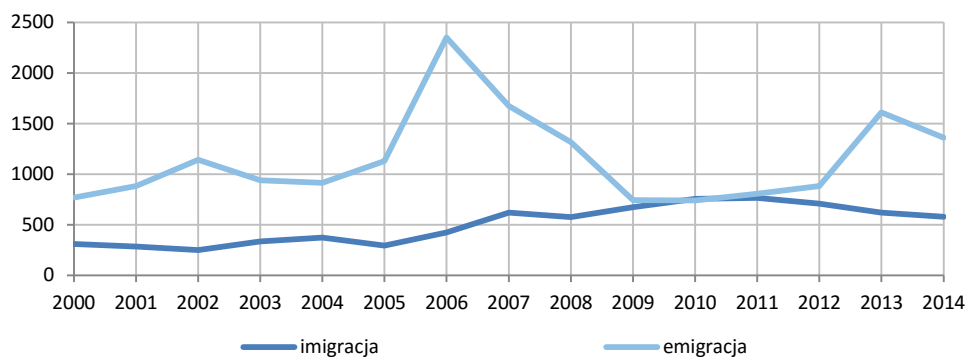
Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności w gminach w 2015 r.

Liczba mieszkańców opuszczających województwo, w celu osiedlenia się na stałe za granicą zmieniała się w kolejnych latach. Po obserwowanym w latach 2007–2010 spadku emigracji, od 2011 r. obserwowano jej ponowny wzrost. W 2014 r. wyemigrowało z województwa 1,4 tys. osób. W tym samym okresie (tzn. w latach 2007–2014) liczba imigracji na pobyt stały kształtowała się na stabilnym poziomie – ok. 0,7 tys. osób rocznie.

W 2014 r. w wyniku migracji zagranicznych ubyło z województwa 0,8 tys. mieszkańców. W roku 2006 o największej różnicy między odpływem i napływem migracyjnym, ubytek ludności był znacznie większy i wyniósł 1,9 tys. osób.

Migracje zagraniczne na pobyt stały w latach 2000–2014

W zbiorowości emigrantów z województwa warmińsko-mazurskiego w 2014 r. przeważały liczebnie kobiety (51,6%) i mieszkańcy miast (67,5%). Ponad połowa osób (62,4%) wyjeżdżających na stałe za granicę była w wieku 20–49 lat. Emigrowano głównie do Niemiec i Wielkiej Brytanii – odpowiednio 35,7% i 27,3% ogółu emigrantów.

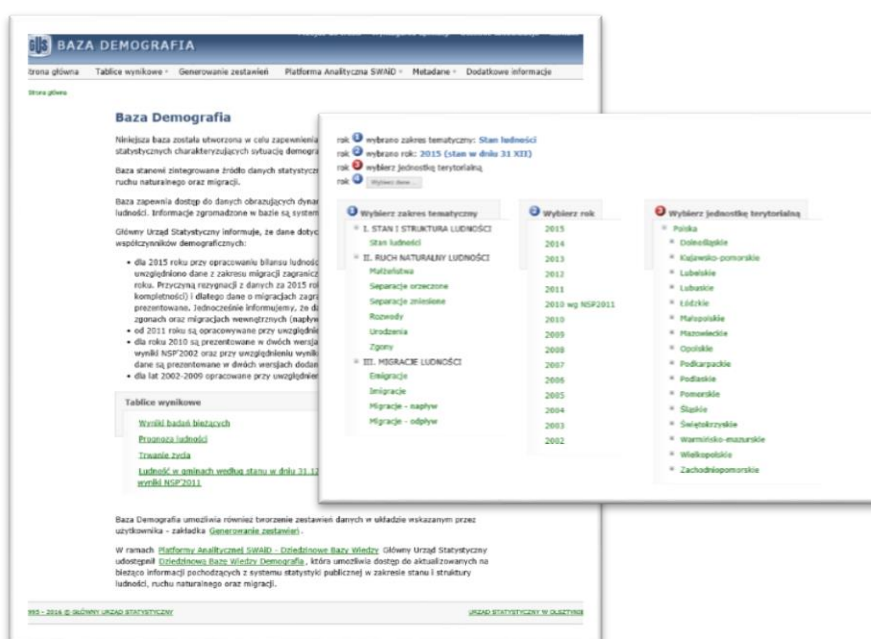
W grupie imigrantów przeważali liczebnie mężczyźni (52,8%). Wśród ludności napływowej z zagranicy osoby w wieku do 39 lat stanowiły 80,0%. Co trzecia osoba przybyła z Wielkiej Brytanii (34,2%), a co piąta z Niemiec (20,4%).

BAZA DEMOGRAFIA – bogate źródło danych demograficznych

Baza Demografia zapewnia stały i bezpłatny dostęp do bieżących informacji statystycznych charakteryzujących sytuację demograficzną w Polsce

adres [www:](http://www.demografia.stat.gov.pl)

www.demografia.stat.gov.pl/BazaDemografia

Baza Demografia umożliwia zestawienie danych obrazujących dynamikę zachodzących zmian w populacji ludności oraz prowadzenie wielowymiarowych analiz statystycznych. Informacje zgromadzone w bazie są systematycznie uzupełniane oraz aktualizowane.

Baza opracowana w Ośrodku Informatyki Statystycznej
Urzędu Statystycznego w Olsztynie